

Magyarország a háború végén

1) Nemzetiségek

- 1916. november meghal Ferenc József, utódja IV. Károly
- 1917. IV. Károly béketárgyalásokat kezdeményezett

- 1917. május lemondott Tisza István
 min. eln.: 1917. aug – 1918. okt. Wekerle Sándor
- 1917-1918. csehek, szerbek, románok az önálló nemzetállam megteremtésén dolgoztak
 - céljuk: minél nagyobb területet megszerezni a széteső Monarchiától
- **1918. április római kongresszus**
 - az antant elismerte a csehek és románok területi igényeit
 - Csehszlovákia Nemzeti Tanács (Tomas Masaryk)
 - Román Egység Nemzeti Tanácsa (Octavian Goga)

2) Pártok

- Egyesült Függetlenségi és '48-as Párt
 - Károlyi Mihály
- Polgári Radikális Párt
 - Jászi Oszkár
- Országos '48-as Függetlenségi Gazdapárt
 - Nagyatádi Szabó István
- Magyarországi Szociáldemokrata Párt
 - Kunfi Zsigmond

a) Őszirozsás Forradalom

- **1918. október 24. megalakult a Magyar Nemzeti Tanács**
 - Károlyi párt
 - Szociáldemokrata Párt
 - Polgári Radikális Párt
 - programja: béke, függetlenség, nemzetiségek önrendelkezése, általános és titkos választójog, földreform, német szövetség felbontása
- október 28. általános sztrájk
- október 31. József főherceg kinevezi Károlyi Mihályt miniszterelnökké → koalíciós kormány alakul
- **1918. november 13. IV. Károly lemondott az államügyek intézéséről**
- **1918. november 16. kikiáltották a Magyar Köztársaságot (I. sz. néphatározat)**
 - választójog, sajtószabadság, egyesülési és gyülekezési szabadság, földosztás
 - „Magyarország független és önálló Népköztársaság”

b) Nemzetiségi kérdése

- a Román Nemzeti Tanács november 9-n felszólította a magyar kormányt, hogy adja át a magyarországi románlakta területek fölötti hatalmat
- november 13-14. Arad
 - Jászi Oszkár tárgyal → eredménytelen
- Felvidékre betörték cseh-szlovák egységek
- november 25. Szláv Nemzeti Gyűlés kimondta a dél magyarországi megyék csatlakozását Szerbiához
- december 1. az erdélyi románok gyűlése kinyilvánította Erdély egyesülését Romániával